

Силабус навчальної дисципліни

Фаховий коледж

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/ семестр	2024-25 н.р. Третій курс V. семестр
-------------------------------------	----------------------------------	-----------------------	--------------	--------------------------------	--

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Історія педагогіки
Циклова комісія	Соціальна робота
Освітня програма	Соціальна робота
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: Обов'язкова Кількість кредитів: 3 Кількість годин: 90 Лекційні заняття: 20 Семінарські заняття: 26 Самостійна робота: 44
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Шімон Дьенді Іштванівна, викладач педагогіки і психології, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист simon.gyongyi@kmf.org.ua https://classroom.google.com/u/1/c/NzEwMzcxNjk0NjM4 консультації за домовленістю
Пререквізити навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Історія педагогіки» обов'язковий освітній компонент ОПП підготовки фахових молодших бакалаврів фахової передвищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота. «Історія педагогіки» є фундаментальною дисципліною, вивчення якого передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки фахівців з соціальної роботи. Курс «Історія педагогіки» розкриває зміни розвитку педагогічної думки та шкільної практики, чітко прослідковує боротьбу консервативних й прогресивних ідей та тенденцій. В змісті навчального курсу органічно поєднується історія європейського та світового освітнього процесу з історією української школи і педагогіки. Поряд з ознайомленням із найкращими надбаннями зарубіжної педагогічної думки, практики навчання і виховання здобувачі освіти вивчають

	досягнення української школи і педагогіки. Це дає можливість найкраще зрозуміти загальне та особливе, специфічне в розвитку української культури, школи і педагогічної думки, осмислити вітчизняну педагогіку як складову частину європейської педагогічної думки.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Мета вивчення дисципліни — ознайомлення зі світовими та вітчизняними досягненнями у галузі педагогічної науки, педагогічною діяльністю і творчою спадщиною видатних педагогів минулого і сучасності. Основними завданнями вивчення дисципліни є: • забезпечувати оволодіння здобувачами освіти знаннями історичних умов виникнення виховання, школи, основних етапів розвитку освіти і педагогіки; ознайомити із творчістю видатних педагогів минулого; • виховувати у здобувачів освіти любов до професії, глибокий інтерес до вивчення історичного минулого як основи для розуміння сучасних проблем освіти і педагогіки; • формувати у майбутніх фахівців соціальної сфери готовність до творчого використання історико педагогічного досвіду у власній практичній діяльності. Компетентності: Загальні компетентності: ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Спеціальні (фахові) компетентності: СК 1. Здатність розуміти сутність, напрямки та види соціальної роботи. СК 7. Здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. СК 12. Здатність дотримуватися етики професійного спілкування і стандартів соціальної роботи. Програмні результати навчання: РН 1. Здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації для розв’язання професійних завдань. РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності. Зміст навчальної дисципліни Змістовий модуль 1. Методологічні засади історії педагогіки як науки. Становлення виховання від первісних часів до епохи Середньовіччя та Відродження. Тема 1. Історія педагогіки як наука про розвиток виховання, освіти та шкільництва.

	Тема 2. Виховання в первісному суспільстві. Освіта й педагогічна думка Стародавнього Сходу та часів Античності. Тема 3. Освіта давніх цивілізацій (Давній Китай, Давня Індія, Давній Єгипет, Міжріччя, Давня Греція, Давній Рим). Тема 4. Виховання та школа в епоху раннього середньовіччя. Тема 5. Освіта та виховання епохи Середньовіччя в Європі. Тема 6. Педагогічна думка, освіта, шкільна справа доби європейського Середньовіччя та Відродження Тема 7. Освіта та виховання з найдавніших часів до XVII ст. Змістовий модуль 2. Педагогіка Нового часу, епохи Просвітництва. Розвиток педагогіки та шкільної справи (кінець XVIII – XIX ст.) Тема 8. Педагогічна діяльність і теоретична спадщина Я.А.Коменського. Тема 9. Педагогічні ідеї Дж.Локк і Ж.-Ж.Руссо. Тема 10. Суспільно-педагогічна діяльність Й.Г.Песталоцці. Педагогічні концепції Й.Ф.Гербарта. Тема 11. Ідеї розвивального навчання в західноєвропейській педагогіці XVIII – XIX століть. Тема 12. Школа і педагогічна думка Київської Русі. Освіта і педагогічна думка епохи Відродження. Тема 13. Педагогічні ідеї епохи Відродження. Змістовий модуль 3. Витоки українського національного виховання та освіти. Педагогічна думка, освіта, шкільна справа у XIX-XX ст. Тема 14. Шкільна справа й освіта доби Українського Відродження (XVI-XVIIст.). Тема 15. Видатні українські просвітителі XVIII ст. (Г.Сковорода, Ф.Прокопович, М.Козачинський). Тема 16. Ідея народної освіти у творчості українських просвітителів XIX ст. (Т.Шевченко, М.Костомаров, П.Куліш). Педагогічна теорія К.Д.Ушинського. Тема 17. Українська педагогічна думка початку XX ст. (М.Грушевський, С.Русова, А. Макаренко, В.Сухомлинський). Тема 18. Розвиток шкільництва та поширення ідеї народності в педагогічній думці України (XIX – поч. XX ст.). Тема 19. Основні тенденції розвитку світової педагогіки XIX-XX ст. Реформаторська педагогіка. Тема 20. Провідні ідеї реформаторської педагогіки 90-х рр. XIX – 30-х рр. XX ст..
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Історія педагогіки» здійснюється згідно «Положення про систему оцінювання знань здобувачів фахової передвищої освіти у Фаховому коледжі Закарпатського Угорського Інституту імені Ференца Ракоці II» на основі накопичувальної (рейтингової) системи. В основу накопичувальної системи оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти покладено покроковий контроль за

визначеними критеріями і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну та практичну діяльність здобувачів освіти в процесі навчання.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення різних видів аудиторних занять, у тому числі й занять у дистанційному режимі, а також для перевірки результатів виконання завдань самостійної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами фахової передвищої освіти в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів фахової передвищої освіти. Завданням поточного контролю є перевірка рівня засвоєння відповідного навчального матеріалу, набуття знань і сформованості навичок вирішення конкретних питань та ситуацій, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати сутність змісту навчального матеріалу. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю; виступів здобувачів фахової передвищої освіти під час обговорення тих чи інших питань за змістом навчального матеріалу; у формі комп'ютерного тестування тощо.

Під час поточного контролю оцінюються:

- теоретичні знання;
- навички та уміння при виконанні практичних завдань;
- навчальний матеріал, передбачений для самостійного засвоєння: індивідуальні завдання, реферати, презентації, розрахункові, графічні роботи;
- інші види робіт, які передбачені робочою навчальною програмою.

Розподіл балів, накопичених здобувачем освіти впродовж семестру:

№	Склад та види умов виконання програми	К-ть	Макс. бал/шт.	Всього
1	Регулярне відвідування занять	1	10	10
2	Ведення конспекту першоджерел	1	5	5
3	Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу	1	5	5
4	Усні відповіді на семінарських заняттях	5	5	25
5	Доповнення виступу	5	2	10
6	Виконання контрольної роботи	3	5	15
7	Виконання самостійної роботи	6	5	30
Всього:				100

Поточний контроль оцінюються за 4-бальною національною шкалою (2-5 балів).

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних/семінарських занять

	К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
	5	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
	4	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
	3	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
	2	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, або не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
Доповнення виступу: 2 бали - отримують здобувачі освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми. 1 бал отримують здобувачі освіти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку. Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу (за темами): Програмою курсу		

визначений перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної теми.

5 бали нараховуються здобувачам освіти, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст.

4 бали нараховуються здобувачам освіти, які склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, але не можуть вільно розтлумачити їх зміст.

3 бали нараховуються здобувачам освіти, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми, і не можуть вільно розтлумачити їх зміст.

2 бали нараховуються здобувачам освіти, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми й не можуть їх розтлумачити без конспекту.

1 бал нараховуються здобувачам освіти, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми й не можуть їх розтлумачити із конспекту.

0 бал нараховуються здобувачам освіти, які зовсім не склали перелік визначених термінів з конкретної теми й не можуть їх розтлумачити із конспекту.

Ведення конспекту першоджерел:

5 бали отримують здобувачі освіти, які опрацювали всю необхідну обов'язкову літературу, засвоїли її основні теоретичні положення, вміють їх пояснити та розтлумачити.

4 бали отримують здобувачі освіти, які опрацювали всю необхідну обов'язкову літературу, засвоїли її основні теоретичні положення, але пояснити та розтлумачити можуть не у повному обсязі.

3 бали отримують здобувачі освіти, які опрацювали всю необхідну обов'язкову літературу, але не завжди розуміють її вихідні теоретичні положення, поверхово їх пояснюють.

2 бали отримують здобувачі освіти, які опрацювали не всю необхідну обов'язкову літературу, не завжди розуміють її вихідні теоретичні положення, поверхово їх пояснюють.

1 бал отримують здобувачі освіти, які опрацювали не всю необхідну обов'язкову літературу й пояснити і розтлумачити не можуть.

0 бал отримують здобувачі освіти, котрі зовсім не опрацювали необхідну літературу.

Критерії оцінювання самостійних завдань

К-т ь балів	Критерії оцінювання роботи
3	Якість, чіткість, обґрунтованість добору дидактичного матеріалу. Вміння здобувача освіти стисло визначати ключові позиції, які викладені у проблематиці обраної теми.
1	Творчий підхід до виконання завдання
1	Якість оформлення роботи. Відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

	5	Разом
	Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи, письмового або комп'ютерного тестування) та проводиться під час навчального заняття (його частини). До модульного контролю допускаються всі здобувачі освіти. Оцінювання модульного контролю здійснюється за 4-бальною національною шкалою (2-5 балів). Критерії модульної оцінки знань здобувачів освіти	
	К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
	5	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
	4	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
	3	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
	2	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, або не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
Оцінювання підсумкового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням до оцінок		

за національною шкалою. Семестровий залік - це вид підсумкового контролю, що включає результати поточного контролю (модульного контролю) і складає суму балів, накопичених здобувачем фахової передвищої освіти впродовж семестру під час виконаних певних видів робіт на практичних та семінарських заняттях.

Здобувач фахової передвищої освіти допускається до семестрового контролю, якщо він виконав усі умови допуску до заліку: відпрацював пропущені навчальні заняття, виконав більшість видів робіт, передбачених робочою програмою з навчальної дисципліни, та в сумі накопичив 60 і більше балів. Здобувач фахової передвищої освіти отримує відповідну до набраних балів оцінку без виконання додаткової контрольної роботи.

Здобувачі фахової передвищої освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та в сумі накопичили менше 60 балів, а також здобувачі, які бажають підвищити свій результат, проходить семестровий контроль на останньому за розкладом занятті (в семестрі) з навчальної дисципліни.

Семестровий залік проводиться у формі письмової залікової контрольної роботи або усної співбесіди. Максимальне значення балів, передбачених за виконання контрольної роботи складає 40 балів.

Після виконання залікової контрольної роботи здобувач фахової передвищої освіти отримує підсумкову оцінку, яка є сумою накопичених балів та балів за залікову контрольну роботу.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Порядок зарахування пропущених занять такий: відпрацювання.

Критерії оцінювання знань, вмінь, компетентностей

	здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни	
	Оцінка	Критерії оцінювання
	5 (відмінно)	Здобувач фахової передвищої освіти твердо засвоїв теоретичний матеріал, глибоко й всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури; логічно мислить і відповідає, вільно використовує набуті теоретичні знання, аналізуючи практичний матеріал; висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем; демонструє високий рівень сформованості практичних навичок.
	4 (добре)	Здобувач фахової передвищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички; висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і помилок у викладі теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу.
	3 (задовільно)	Здобувач фахової передвищої освіти в основному опанував теоретичні знання навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття; на додаткові питання відповідає невпевнено, демонструє відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності; не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професійною діяльністю.
	2 (незадовільно)	Здобувач фахової передвищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі; відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)		Відвідування навчальних занять є обов'язковим, основні вимоги до студентів: активність на семінарських заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації. Навчальні заняття проводяться в спеціалізованих кабінетах обладнаних мультимедійними проекторами; в закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів. При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom .

	Навчальні ресурси: виклад матеріалу викладачем та його конспектування студентами, плани семінарських занять, методичні вказівки та практичні рекомендації до виконання завдань, виконання самостійної роботи.
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	1. Джаман, Т.В. Історія педагогіки України [Текст] : навч. посіб. / Т.В. Джаман. - Львів : Новий світ-2019. – 286 с. 2. Задорожна-Княгницька Л. В. Історія педагогіки: навчальний посібник для студентів ЗВО / Л. В. Задорожна-Княгницька. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 364 с. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/2111/1/np_istoria_pedagogiky.pdf 3. Левківський М. В., Пашенко Д. І. Історія педагогіки: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 380 с. 4. Малихін А. О. Історія педагогіки в схемах, таблицях, ілюстраціях. Харків: ПромАрт, 2019. – 324 с. 5. Самостійна робота студентів з дисципліни «Історія педагогіки»: навч.-метод. посібн. / упоряд. Ткачук Л. В., Ткачук М. М. – Умань, ВПЦ «Візаві», 2017. – 140 с. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/7699/1/Samostijna_robota_studentiv_z_dy%60scy%60pliny%60_%C2%ABistoriya_pedagogiky%60%C2%BB.pdf 6. Сбруєва А. А., Рисіна М. Ю., Осьмук Н. Г., Чистякова І. А. Практикум з історії педагогіки: навч.-метод.посіб. Вид 4-те, доповнене й перероблене. Суми: Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. – 165 с. 7. Хмельницька О. С. Педагогіка. Історія педагогіки: навчально-методичний посібник. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2021. 222 с. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/http://ehsupir.uhsp.edu.ua/bitstream/handle/8989898989/6026/%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B8.pdf?sequence=1&isAllowed=y 8. Az ókori kelet nevelése/ Bognár László Vác : Magánkiad., 2019. 9. Pukánszky Béla- Németh András: Neveléstörténet. NemzetiTk., Bp., 2016. https://mek.oszk.hu/01800/01893/html/ Додаткова література 1. Васюк О. В. Сопівник І. В. Історія української педагогіки і освіти : навч. посіб.-хрестоматія. Ніжин : ПП Лисенко М.М., 2015. – 644 с. 2. Демченко О.П. Практикум з історії педагогіки : навчально-методичний посібник для викладачів історії педагогіки, на допомогу студентам педагогічних ВНЗ під час самостійного вивчення теоретичних основ, підготовки до семінарських і практичних занять / О.П.Демченко. – К. :

Видавничий дім «Слово», 2012. – 323 с.
chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclclefindmkaj/https://d
space.vspu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2534/6_1_%D0
%94%D0%B5%D0%BC%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B
A%D0%BE%20%D0%9E.%D0%9F.%20%D0%9F%D1%80%
D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0
%BC%20%D0%B7%20%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE
%D1%80%D1%96%D1%97%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4
%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D
0%B8.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Нагачевська З.І., Джус О.В. Історія педагогіки. Методичне забезпечення самостійної роботи студентів ОКР “бакалавр”: навчально-методичний посібник / З.І.Нагачевська, О.В.Джус. – Івано-Франківськ: «НАІР», 2014. – 188с.
<http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/5952/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%97.%D0%86.%20%D0%94%D0%B6%D1%83%D1%81%20%D0%9E.%D0%92.%20%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B8.pdf>

4. Словник базових понять з курсу «Педагогіка»: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2-ге, доп. і перероб./уклад. О. Є. Антонова. Житомир: ЖДУ ім. Івана Франка, 2014. – 100 с.
chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclclefindmkaj/http://ep
rints.zu.edu.ua/12633/1/%D0%A1%D0%9B%D0%9E%D0%92
%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%91%D0%90%D0%97
%D0%9E%D0%92%D0%98%D0%A5%20%D0%9F%D0%9E
%D0%9D%D0%AF%D0%A2%D0%AC%20%D0%90%D0%B
D%D1%82%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0.p
df

5. Словник педагогічних та психологічних термінів до дисциплін: «Педагогіка», «Педагогіка новаторства», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Методика виховної роботи та основи педагогічної майстерності», «Педагогічний менеджмент» : для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти пед. спец-тей / укладачі: Н. А. Несторук, Л. В. Кокоріна. Слов’янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. – 131с.
chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclclefindmkaj/http://ds.
forlan.org.ua:8080/bitstream/handle/123456789/191/%D0%A1
%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%
20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE
%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85%20
%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85
%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D
0%BD%D0%B8%D1%85%20%D1%82%D0%B5%D1%80%D
0%BC%D1%96%D0%BD%D1%96%D0%B2.pdf?sequence=1
&isAllowed=y

6. Сухомлинський В. Батьківська педагогіка. Київ : Рад. школа, 1978. – 263 с.
7. Сухомлинський В. Народження громадянина // Вибрані твори у 5 т. Київ : Рад. школа, 1976. Т. 3.
8. Сухомлинський В. Серце віддаю дітям // Вибрані твори у 5 т. Київ : Рад. школа, 1976. Т.3. С. 7–279.
9. Сухомлинський В.О. Сто порад учителю. Київ: Рад. школа, 1988. – 304 с.
10. Хрестоматія з історії педагогіки : в 2-х т. / за заг. ред. А. В. Троцько. Харків : ХНАДУ, 2011. Т. 1. – 456 с.
11. Хрестоматія з історії педагогіки : в 2-х т. / за заг. ред. А. В. Троцько. Харків : ХНАДУ, 2011. Т. 2. – 524 с.
12. A nevelés története, I-III. Kötet/ Szerk. Tóth Gábor Budapest : Tankönyvkiadó, 1984.
13. A neveléstörténet klasszikusai: életútjuk és műveik pedagógusképe/ Györgyiné Koncz Judit Ungvár : Poliprint, 2011.
14. A reformpedagógia múltja és jelene/ Németh András Budapest : Nemz. Tankvk., 1998.
15. Az új pedagógia nyomában/ N. K. Krupszkaja ; [ford. Mayer Erzsébet]; Budapest : Tankönyvkiadó Vállalat, 1979.
16. Comenius és Magyarország/ [szerkbiz. Csorba Csaba, Földy Ferenc, Ködöböcz József] Sárospatak : M. Comenius Társ., 1990.
17. Comenius példája/ [szerkbiz. Földy Ferenc, Kiss Ferenc, Kovács Dániel] Sárospatak : M. Comenius Társ., 2004.
18. Egyetemes és magyar neveléstörténet, II. Kötet/ Bajkó Mátyás, Vaskó László ; [közread. A] KLTE Bölcsészettudományi Kar Budapest : Tankönyvkiadó, 1974.
19. Egyetemes neveléstörténet: A reneszánsz kori nevelés története : Vezérfonal egyetemi előadásokhoz., III. Kötet/ Fináczy Ernő Budapest : Könyvtérképező és Könyvtárellátó Vállalat, 1986.
20. Egyetemes neveléstörténet: a tanító- és óvónőképző intézetek számára : kézirat gyanánt/ [írta Dénes Magda] Budapest : Tankönyvkiadó
21. Emil, avagy a nevelésről/ J.-J. Rousseau ; [ford. Győry János] [Budapest] : Papyrusz Book, cop. 1997.
22. Makarenko élete és pedagógiája/ Pataki Ferenc Budapest : Tankönyvkiadó Vállalat, 1988
23. Makarenko napjainkban: tanulmányok és dokumentumok/ [fel. Szerk. Petrikás Árpád] Debrecen : KLTE, 1988.
24. Maria Montessori pedagógiája/ Biróné Balog Vilma Pedagógiák az ezredfordulón : Szöveggyűjtemény.
25. Neveléstörténet: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe/ Mészáros István, Németh András, Pukánszky Béla Budapest : Osiris, 2005 cop.2003.
26. Neveléstörténet: szöveggyűjtemény/ szerk. Mészáros István, Németh András, Pukánszky Béla Budapest : Osiris, 2003.

27. Reformpedagógia és az iskola reformja/ Németh András, Ehrenhard Skiera ; [a német nyelvű részeket ford. Németh András, Mikonya György] Budapest : Nemz. Tankvk., 2003.
28. Szabadságra nevelés: Rudolf Steiner pedagógiája : képek és tudósítások a nemzetközi Waldorf-iskolai mozgalomról/ Solymár, Pilisborosjenő : Török S. Waldorf-ped. Alapítvány, Pedagógus-továbbképzési Módszt. És Inf. Közp., 2003.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> Офіц. сайт ВР України.
2. <http://www.mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України – офіційний сайт.
3. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В. Вернадського.
4. www.dnppb.gov.ua/ – Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
5. <http://enc-dic.com/biography> – бібліографічний словник.
6. <http://enc-dic.com/pedagogics> – педагогічний словник.
7. <http://uk.wikipedia.org/wiki> – Вікіпедія, вільна енциклопедія.